Laidos informacija

„openSUSE Leap“ yra atviro kodo „Linux“ operacinė sistema ir skirta staliniams, nešiojamiesiems kompiuteriams, serveriams. Su ja galite naršyti saityne, naudotis el. paštu, redaguoti nuotraukas, atlikti raštinės darbus, leisti vaizdo ir garso kūrinius bei tiesiog patirti daug džiugių akimirkų!

Išleidimo data: 2016-11-09 , : 42.2.20161108

Turinys

1 Diegimas 2

2 Sistemos naujovinimas 4

3 Bendrybės 9

4 Išsamesnė informacija ir grįžtamasis ryšys 10

Pastabos apie laidą nuolat atnaujinamos. Naujausią dokumento versiją rasite adresu https://doc.opensuse.org/release-notes. Angliškos pastabos apie laidą atnaujinamos tuomet, kuomet to prireikia. Pastabos kitomis kalbomis laikinai gali būti ne iki galo išverstos.

Jei senesnę sistemos versiją naujovinote iki šios „openSUSE Leap“ laidos, ankstesnių laidos informacijų ieškokite čia: http://en.opensuse.org/openSUSE:Release_Notes 1.

Daugiau informacijos apie projektą rasite https://www.opensuse.org.

To report bugs against this release, use the openSUSE Bugzilla. For more information, see http://en.opensuse.org/Submitting_Bug_Reports.

1 Diegimas

Šioje dalyje pateikiamos pastabos apie diegimą. Išsami informaciją apie naujovinimą pateikta dokumentacijoje adresu https://doc.opensuse.org/documentation/leap/startup/html/book.opensuse.startup/part.basics.html.

1.1 Minimalios sistemos diegimas

Tam, kad neįsidiegtų kai kurie dideli rekomenduojami paketai, minimalaus diegimo šablonas naudoja kitą šabloną, kuris konfliktuoja su nenorimais paketais. Pastarąjį šabloną galite pašalinti jau po sistemos diegimo į kompiuterį; jis vadinasi `patterns-openSUSE-minimal_base-conflicts`.

Atminkite, kad numatytuoju atveju minimalaus diegimo šablonas neturi užkardos. Jei jos reikia, įdiekite `SuSEfirewall2`.

1.2 UEFI — Unifikuota išplečiama programinės aparatinės įrangos sąsaja

Prieš diegdami openSUSE į sistemą, kuriai paleisti reikalinga UEFI (angl. „Unified Extensible Firmware Interface“), patikrinkite, ar jūsų aparatinės įrangos gamintojas nepateikė programinės aparatinės įrangos (angl. „firmware“) atnaujinimų; jei pateikia – juos įdiekite pirmiausiai. Jei Jūsų kompiuteryje jau įdiegta Windows 8 sistema, tuomet jūsų sistemos paleidimui UEFI tikrai reikia.

Papildomi paaiškinimai: UEFI programinėje aparatinėje įrangoje („firmware“) kai kuriais atvejais gali būti klaidų, kurios gali sutrikdyti sistemą, bet tik tada, jei į UEFI atmintį įrašoma per daug duomenų. Niekas nežino, kiek būtų jau „per daug“.

Norėdama kaip galima sumažinti riziką, openSUSE įrašo tik tiek, kiek reikia operacinei sistemai paleisti. Minimumas reiškia tai, kad UEFI programinė įranga sužino apie openSUSE paleidyklės vietą. Standartiniame Linux branduolyje išjungta tiek savybė naudoti UEFI atmintį paleidimo informacijos laikymui, tiek lūžių informacijos laikymui (`pstore`). Vis dėl to, jei yra atnaujinimų, patariama atnaujinti programinę aparatinę įrangą („firmware“).

1.3 UEFI, GPT ir MS-DOS skaidiniai

Su EFI/UEFI specifikacija ateina naujas skaidinių tvarkymo stilius: GPT (GUID Partition Table). Šioje naujoje schemoje įrenginiams ir skaidinių tipams identifikuoti naudojami bendrieji unikalūs identifikatoriai (128 bitų reikšmės rodomos 32 šešioliktainiais skaitmenimis).

Be to, UEFI specifikacija be kita ko leidžia senuosius MBR (MS-DOS) skaidinius. Linux paleidyklės (ELILO ar GRUB2) šiems seniems skaidiniams bando automatiškai sukurti GUID ir į juos įrašyti programinę aparatinę įrangą (angl. firmware). Toks GUID gali dažnai keistis, tad gali būti perrašyta programinė aparatinė įranga. Perrašymą sudaro du atskiri žingsniai: senojo įrašo pašalinimas ir naujojo įrašo sukūrimas, kuris pakeičia senąjį.

Šiuolaikinė programinė aparatinė įranga stengiasi surinkti „šiukšles“ – ištrintus įrašus – ir atlaisvina tiems seniesiems įrašams skirtą vietą. Problemų kyla, kai klaidinga programinė įranga nesurenka šiukšlių ir neatlaisvina tų įrašų; dėl to sistema gali nebepasileisti.

Problemą išspręsite senąjį MBR skaidinį konvertavę į GPT.

1.4 KDE programos gali nulūžti naudojant Nouveau 3D/DRI tvarkykles

openSUSE Leap 42.2 sistemoje Nouveau Mesa/DRI tvarkyklės 2D/3D atvaizdavimui laikomos eksperimentinėmis. Pastebėtina, kad Nouveau branduolio/KMS bei Nouveau X.org/DDX tvarkyklės, skirtos 2D atvaizdavimui, laikomos stabiliomis.

Jei naudojamos Nouveau Mesa/DRI tvarkyklės, kai kurios programos – ypač KDE ir Qt programos – gali nulūžti. Todėl dabar šios tvarkyklės pateikiamos atskirame `Mesa-dri-nouveau` pakete.

Jei šios tvarkyklės neįdiegtos, negalėsite pasinaudoti aparatiniu 3D spartinimu su jokiu Nvidia grafiniu procesoriumi, taip pat negalėsite pasinaudoti 2D spartinimu naujesniuose Nvidia grafiniuose procesoriuose, kurie greitoms 2D operacijoms naudoja Glamor. Tačiau vis tiek veiks Branduolio veiksenos nuostatos (angl. Kernel Mode Setting) ir pamatinis 2D spartinimas, nes bent jau Kepler (pasirodžiusiame 2012 m.) ir ankstesniuose grafiniuose procesoriuose 2D spartinimą užtikrina EXA. 3D operacijos palaikomos programiniu spartinimu.

Daugiau informacijos rasite https://bugs.freedesktop.org/show_bug.cgi?id=91632 ir https://bugzilla.opensuse.org/show_bug.cgi?id=1005323.

2 Sistemos naujovinimas

Šioje dalyje pateikiamos pastabos apie sistemos naujovinimą. Naujovinimas išsamiai aprašytas https://doc.opensuse.org/documentation/leap/startup/html/book.opensuse.startup/cha.update.osuse.html.

2.1 Naujovinimas iš openSUSE Leap 42.1

2.1.1 Pašalintieji ir pakeistieji paketai

Naujovinant iš openSUSE Leap 42.1, pašalinami arba pakeičiami paketai:

- `arista`: jį pakeičia `transmageddon`.
- `cadabra`: nebepavyksta sukompiliuoti. Naujesnė Cadabra 2 (http://cadabra.science/) versija dar nėra stabili.
- `dropbear`: pašalintas, nes neturi pranašumų lyginant su `openssh`.
- `emerillon`: jį pakeičia `gnome-maps`.
- `gnome-system-log`: jį pakeičia `gnome-logs`.
- `hawk`: jį pakeičia `hawk2`.
- `ksnapshot`: jį pakeitė `spectacle`.

- `labplot`: jį pakeičia paketo Qt5 versija, vadinama `labplot-kf5`. Jei naujovinate openSUSE Leap 42.1 sistemą, kurioje įdiegtas `labplot` paketas, tuomet `labplot-kf5` įdiegsimas automatiškai.
- `psi`: jį pakeičia `psi+`.
- `python-moin`: jį pakeičia `moinmoin-wiki`. Jis tik pervadintas, jo versija nepasikeitė – praktiškai liko toks pat.
- `seamonkey`: programa nebesusikompiliuoja. Jei anksčiau naudojote Seamonkey, siūlome pereiti prie Mozilla Firefox ir Mozilla Thunderbird.
- `ungifsicle`: jį pakeičia `gifsicle`.
- `xchat`: jį pakeičia `hexchat`.

2.1.2 `/var/cache` atskirame momentinių kopijų ir jų gražinimo potomyje

`/var/cache` kataloge talpinama daug greitai besikeičiančios informacijos, pvz., Zypper podėlis su įvairių versijų RPM paketais. Kadangi talpinama daug vėliau nebereikalingų ir greitai besikeičiančių duomenų, momentinių kopijų dydis diske sparčiai didėja.

Norėdami išspręsti šią problemą, `/var/cache` perkelkite į atskirą potomį. Naujai diegiamose openSUSE Leap 42.2 sistemose toks potomis sukuriamas automatiškai. Norėdami konvertuoti esamą šakninę riknmenų sistemą:

1. Išsiaiškinkite šakninės rinkmenų sistemos įrenginio vardą (pvz., gali būti `/dev/sda2` ar `/dev/sda3`):

   ```
   df /
   ```

2. Išsiaiškinkite visiems kitiems potomiams viršesnį potomį. Tarkim openSUSE 13.2 sistemoje, toks potomis vadinamas `@`. Norėdami patikrinti, ar yra `@` potomis, įwvykdykite:

   ```
   btrfs subvolume list / | grep '@'
   ```

   Jei komandos išvestis tuščia, reiškia, kad neturite `@` potomio. Tuomet galite tęsti naudodami potomį su ID 5, kuris šitaip žymėtas senesnėse openSUSE sistemose.

3. Dabar prijunkite reikiamą potomį.

    - Jei turite `@` potomį, prijunkite jį laikinoje vietoje:

      ```
      mount <root_device> -o subvol=@ /mnt
      ```

    - Jei neturi `@` potomio, tuomet prijunkite potomį su ID 5:

      ```
      mount <root_device> -o subvolid=5 /mnt
      ```

4. `/mnt/var/cache` gali jau būti ir tai gali būti tas pats katalogas kaip ir `/var/cache`. Jei nenorite prarasti duomenų, perkelkite jį:

   ```
   mv /mnt/var/cache /mnt/var/cache.old
   ```

5. Sukurkite naują potomį:

   ```
   btrfs subvol create /mnt/var/cache
   ```

6. Jei dabar matote `/var/cache.old` katalogą, perkelkite jį į naują vietą:

   ```
   mv /var/cache.old/* /mnt/var/cache
   ```

   Priešingu atveju:

   ```
   mv /var/cache/* /mnt/var/cache/
   ```

7. Jei norite (bet nebūtinai), galite pašalinti `/mnt/var/cache.old`:

   ```
   rm -rf /mnt/var/cache.old
   ```

8. Atjunkite potomį:

   ```
   umount /mnt
   ```

9. `/etc/fstab` rinkmenoje įtraukite įrašą apie naują `/var/cache` potomį. Konfigūraciją galite nukopijuoti nuo kito potomio. Nekeiskite UUID (tai šakninės rinkmenų sistemos UUID), tačiau pakeiskite potomio vardą ir prijungimo vietą į `/var/cache`.

10. Prijunkite naują potomį pagal `/etc/fstab`:

    ```
    mount /var/cache
    ```

2.1.3 Synaptics X tvarkyklė gali neveikti sklandžiai naudojant jutiklinį kilimėlį GNOME aplinkoje

Numatytuoju atveju Leap 42.1 sistemoje buvo įdiegta Synaptics X tvarkyklė (`xf86-input-synaptics` paketas), tačiau mažesniu prioritetu libinput tvarkyklė (`xf86-input-libinput`). Nuo Leap 42.2:

- Synaptics tvarkyklės nebediegiamos numatytuoju atveju.
- Kai įdiegta Synaptics X tvarkyklė, ji perima jutiklinių kilimėlių valdymą.
- Tačiau GNOME nebepalaiko Synaptics X tvarkyklės. Tad jei ši tvarkyklė įdiegta, Synaptics jutiklinius kilimėlius galite konfigūruoti tik kaip paprastą pelę.

Jei nenaudojate Synaptics jutiklinio kilimėlio ir nenaudojate nuosavos sudėtingos Synaptics tvarkyklės konfigūracijos, tuomet pašalinkite paketą:

```
sudo zypper rm xf86-input-synaptics
```

2.2 Naujovinimas iš openSUSE 13.2

Toliau pateikiamos pastabos naujovinantiems openSUSE 13.2 ar senesnę sistemą. Be kita ko peržiūrėkite informaciją, pateiktą ties *Skyrius 2.1, „Naujovinimas iš openSUSE Leap 42.1“*.

2.2.1 Tinklo sąsajų vardai

Atnaujindami nuotolinę openSUSE 13.2 sistemą, įsitikinkite, ar tinklo sąsajų vardai yra teisingi. openSUSE 13.2 naudojo nuspėjamus tinklo sąsajų vardus (pavyzdžiui, `enp5s0`), o openSUSE Leap 42.1 naudoja pastovius sąsajų vardus (`eth0`). Todėl, atnaujinus arba iš naujo paleidus sistemą, sąsajų vardai gali pasikeisti. Nuotolinė sistema gali tapti nebepasiekiama. Norėdami išvengti sąsajų pervadinimo, prieš paleisdami sistemą iš naujo, kiekvienai tinklo sąsajai įvykdykite įvykdykite komandą:

```
/usr/lib/udev/udev-generate-persistent-rule -v -c enp5s0 -n enp5s0 -o /etc/udev/
rules.d/70-persistent-net.rules
```

Vietoj *`enp5s0`* rašykite savo tinklo sąsajos vardą.

2.2.2 Btrfs: prarasta disko vieta po momentinės kopijos grąžinimo

openSUSE 13.2 naudojo tokį išdėstymą Btrfs skaidinyje, kuris leido neprieinamam turiniui ilgam laikui užimti disko vietą po to, kai grąžinama ankstesnė momentinė kopija. Ši išdėsdymo klaida ištaisyta openSUSE Leap 42.1 sistemoje, tačiau pataisa veiks tik naujai įdiegtose sistemose.

Jei naujovinate openSUSE 13.2 sistemą, negalėsite konvertuoti rinkmenų sistemos į naująjį išdėstymą, tačiau galėsite susigrąžinti prarastą disko vietą.

1. Programiškai prijunkite pradinę rinkmenų sistemą:

   ```
   mount /dev/<ŠAKNINĖ_RINKMENŲ_SISTEMA> -o subvolid=5 /mnt
   ```

2. Iš /mnt pašalinkite potomiui nepriklausančias rinkmenas:

   ```
   find /mnt -xdev -delete
   ```

3. Vėl programiškai atjunkite rinkmenų sistemą:

   ```
   umount /mnt
   ```

2.2.3 Spausdinimo sistema: patobulinimai ir nesuderinami pakeitimai

CUPS versija naujovinta iki 1.7

CUPS 1.7 versija pastebimai pasikeitė nuo openSUSE 13.2 sistemoje buvusios CUPS 1.5 versijos, tad gali tekti konfigūraciją šiek tiek pakeisti rankiniu būdu.

- Spausdinimo užduočių formatu tapo PDF, o anksčiau buvo PS. Tad tradiciniams postskriptiniams spausdintuvams nuo šiol irgi reikės filtro tvarkyklių.
  Daugiau informacijos rasite https://en.opensuse.org/Concepts_printing.
- Pasikeitė tinklo spausdintuvų aptikimo protokolas. Gimtasis protokolas tinklo spausdintuvų aptikimui dabar remiasi DNS paslaugų aptikimu (DNS-SD, t. y., per Avahi). Senąjį ir naująjį protokolą galite susieti naudodami `cups-browsed` paslaugą, kurią pateikia `cups-filters` paketas. Tam, kad senieji klientai (įskaitant LibreOffice ir KDE) aptiktų spausdintuvus, reikia, kad vienu metu veiktų ir `cupsd`, ir `cups-browsed`.
- Numatytoji IPP protokolo versija iš 1.1 pakeista į 2.0. Senesni IPP serveriai, pvz., CUPS 1.3.x (naudojami, pvz., SUSE Linux Enteprise 11), atmes IPP 2.0 užklausas pranešdami apie blogos užklausos (`Bad Request`) klaidą (žr. http://www.cups.org/str.php?L4231).

Tokiu atveju turėtumėte nurodyti, kad į senus serverius būtų kreipiamasi naudojant būtent senesnį IPP protokolą pridedant `/version=1.1`:

- arba konfigūracinėje rinkmenoje `client.conf` ties `ServerName` (pvz., `ServerName senesnis.serveris.pavyzdys.lt/version=1.1`);
- arba `CUPS_SERVER` aplinkos kintamojo reikšmėje.
- arba prie serverio vardo reikšmės naudojant komandinės eilutės `-h` parinktį, pavyzdžiui,

```
lpstat -h senesnis.serveris.pavyzdys.lt/version=1.1 -p
```

- Kai kurios spausdintuvų tvarkyklės ir sąsajos iš `cups` paketo perkeltos į `cups-filters` paketą.
- Dalis Cupsd konfigūracijos direktyvų iš `cupsd.conf` perkelta į `cups-files.conf` (žr. http://www.cups.org/str.php?L4223, CVE-2012-5519 ir https://bugzilla.opensuse.org/show_bug.cgi?id=789566).
- CUPS antraštės ir bandomieji puslapiai perkelti iš `cups` paketo į `cups-filters` paketą (žr. http://www.cups.org/str.php?L4120 ir https://bugzilla.opensuse.org/show_bug.cgi?id=735404).

3 Bendrybės

Šioje dalyje pateikiami kiti openSUSE Leap 42.2 nesklandumai.

3.1 KDE asmeninės informacijos tvarkymo programinė įranga (KDE PIM)

openSUSE Leap 42.2 pateikia dvejopas KDE PIM (Kontact, KMail ir kt.) versijas:

- senąsias 4.x versijas
- versijas, sukurtas KDE Frameworks 5 pagrindu

KDE PIM 4.x versijų nebepalaiko pati KDE, tačiau jas paliekame tam, kad naudotojai galėtų toliau ramiai su jomis dirbti.

Negalite vienu metu įdiegti abiejų skirtingų KDE PIM versijų. Daliai programinės įrangos, pvz., KNode (`knode` pakete), reikia senosios 4.x versijos, tačiau pastaroji būtų pašalinta įdiegiant kokį nors KDE PIM 5.x paketą (pvz., `kmail5`).

KDE PIM 4.x versijų kitoje openSUSE Leap versijoje nebeliks. Todėl skatiname pereiti naujesnių 5.x versijų.

Tačiau atnaujinant KDE PIM, ne visos nuostatos būtų perkeliamos iš senųjų į naująsias versijas. Daugiau informacijos https://bugzilla.opensuse.org/show_bug.cgi?id=1001872).

4 Išsamesnė informacija ir grįžtamasis ryšys

- Skaitykite laikmenoje patalpintą `README` dokumentą.
- Išsami informacija apie paskiro RPM paketo pakeitimus pateikiama įvykdžius:

  ```
  rpm --changelog -qp RINKMENA.rpm
  ```

  Vietoj žodžio *`RINKMENA`* rašykite tikrąjį RPM paketo pavadinimą.
- Norėdami matyti atnaujintų paketų visus pakeitimus laiko bėgyje, laikmenos šakniniame kataloge ieškokite `ChangeLog` rinkmenos.
- Daugiau informacijos laikmenos `docu` kataloge.
- https://doc.opensuse.org/ adresu pateikta papildoma ir atnaujinta dokumentacija.
- Daugiau naujienų apie naujausius openSUSE produktus rasite apsilankę https://www.opensuse.org.

Autorinės teisės © 2016 SUSE LLC

Ačiū, kad pasirinkote openSUSE.

openSUSE komanda.